

Tasviriy san'at

1

R.R. Ismailova

Tasviriy san'at

1-sinf

Umumiy o'rta ta'lim maktablari uchun darslik

Ta'limni rivojlantirish markazi huzuridagi ilmiy-metodik kengash tomonidan
tavsiya etilgan.

Toshkent – 2023

R.R. Ismailova

Tasviriy san'at. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 1-sinfi uchun darslik/
R.R. Ismailova. – Toshkent: "Novda Edutainment" nashriyoti, 2023. – 72 b.

Taqrizchilar:

- G.A.Amrulloyeva** – Toshkent shahri 308-umumiy o'rta ta'lim maktabi oliy toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi;
- M.B.Usmonova** – Toshkent shahri 205-umumiy o'rta ta'lim maktabi oliy toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi.

ISBN 978-9943-9680-5-9

© R.R. Ismailova.
© "Novda Edutainment", 2023

Kirish

Assalomu alaykum, o'quvchilar!

Tasviriy san'at darslarida siz bilan birga ajoyib ranglar olamini kashf etamiz. Birgalikda bizni o'rab turgan olamni qog'ozda tasvirlashni o'rganamiz hamda tasavvur va ijodimizni rivojlantiramiz.

Shu tariqa, biz san'atga yaqinlashamiz.

Sizga muvaffaqiyat tilaymiz!

Tasavvur qiling va yarating!

Shartli belgilar:

**Ijodiy
vazifa**

Ko'ring

Bo'yang

**Og'zaki
topshiriq**

**Andaza bilan
ishlash**

O'quv yilida sizga quyidagilar kerak bo'ladi:

- rasm daftari (36 varaqli) – 1 dona;
- oddiy qalam – 2 dona;
- rangli qalamlar – 1 quti;
- o'chirg'ich – 1 dona;
- akvarel bo'yoqlari – 1 quti;
- guash bo'yoqlari – 1 quti;
- sponj yoki paxta bo'lakchasi – 2 dona;
- ip – 1 g'altak;
- tish cho'tkasi – 1 dona;
- paxtali tayoqchalar – 1 qadoq.

Tasviriy san'at nima?

Odamlar qadim zamonlardan oq atrof-olamni har xil usullar orqali tasvirlashni, chizishni boshlaganlar. Ular qoyalar, g'orlarga rasm chizganlar. Keyinchalik esa hayvon terisi, papirusga rasm chiza boshlaganlar.

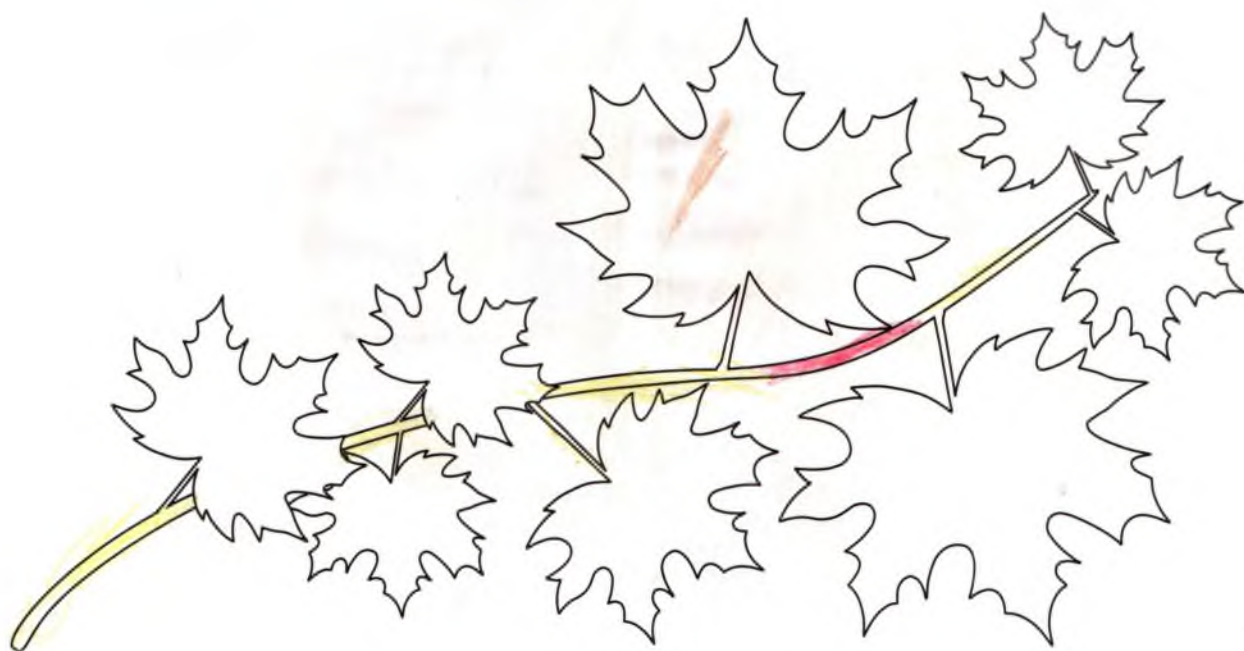

Hozirgi vaqtda qog'ozga, matoga, devorlarga, idishlarga ham rasm chizishimiz mumkin.

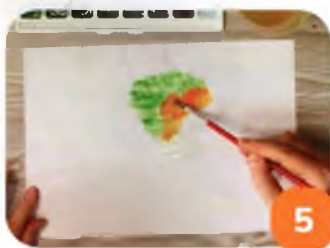
"Tasviriy san'at"ga tegishli bo'lgan so'zlarni ayting.

Yaproqlar rasmini chizamiz

1

Kuzgi yaproqlarning to'kilishi

Shtamplar bilan ishlaymiz

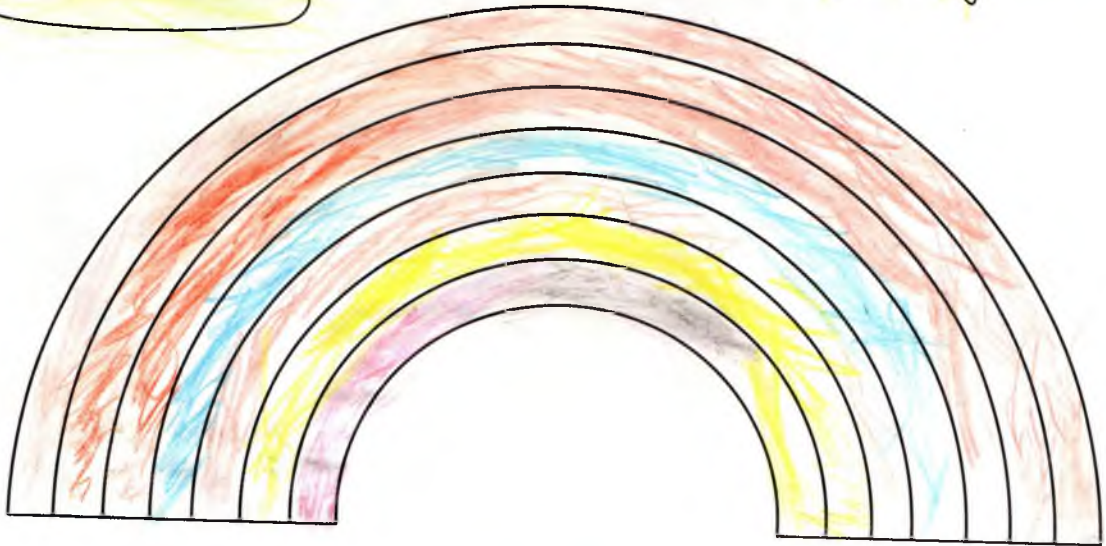
2

Kuzgi o'rmon

Sovun pufakchalari rasmini chizamiz

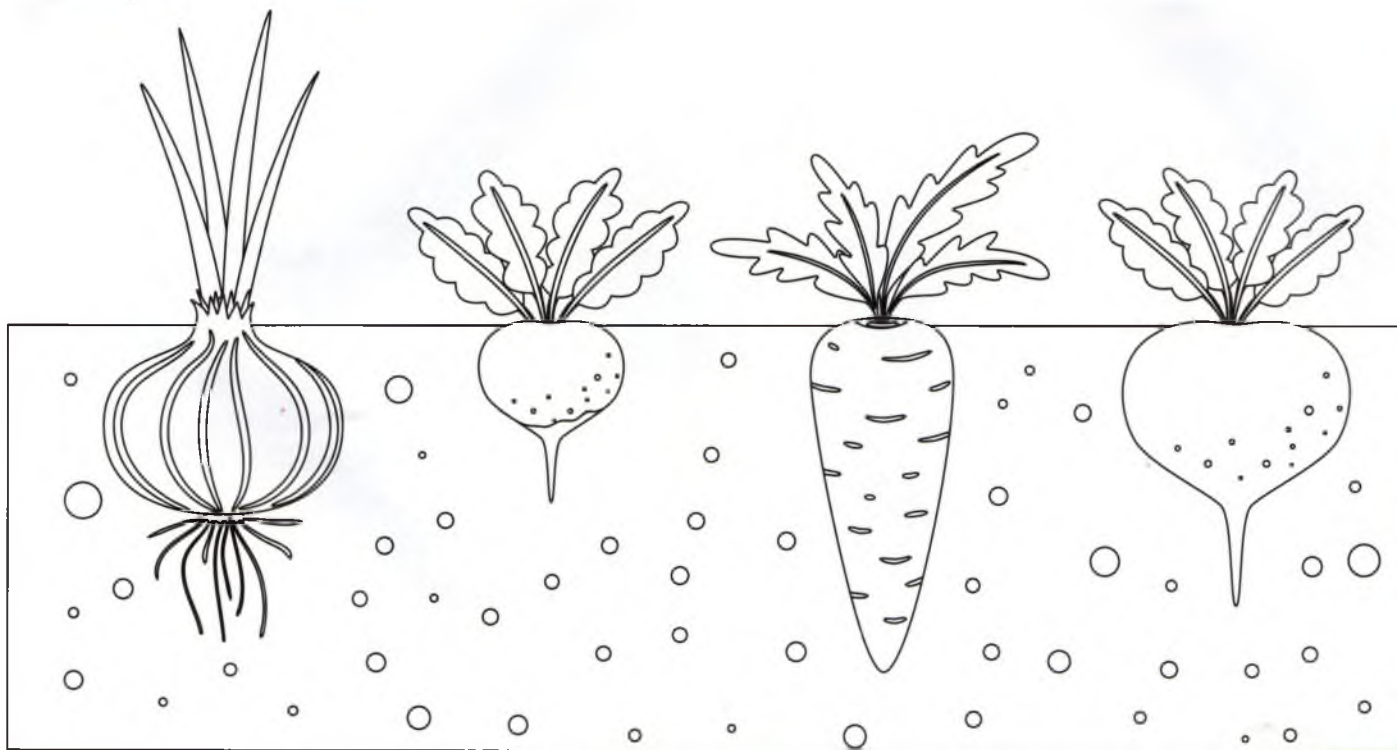
Sovun pufakchalarini chizishga harakat qiling.

3

Hosil yig'im-terimi

Hosil rasmini chizamiz

4

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

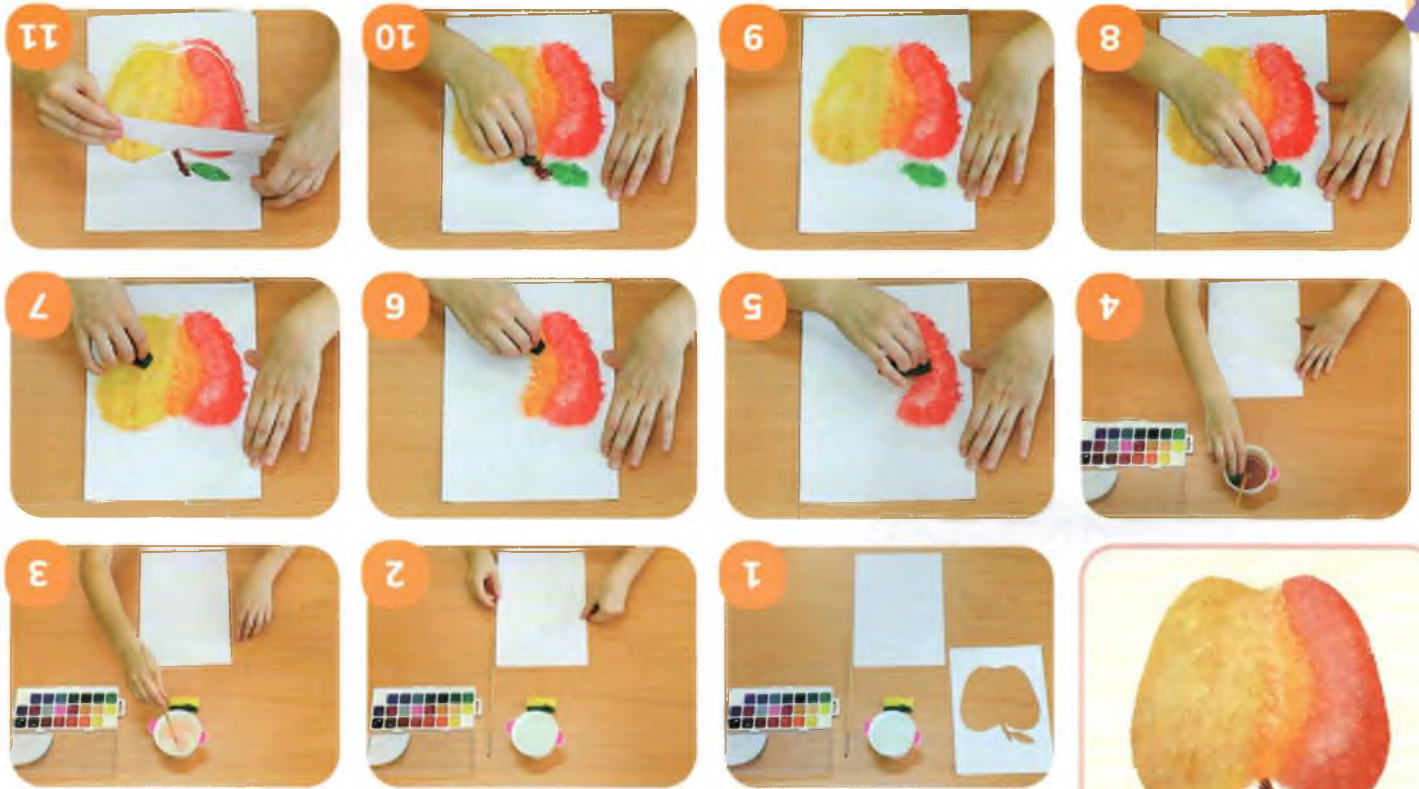

Sabzavotlar

Sabzavotlar juda foydali.
Ularda juda ko'p vitaminlar bor.

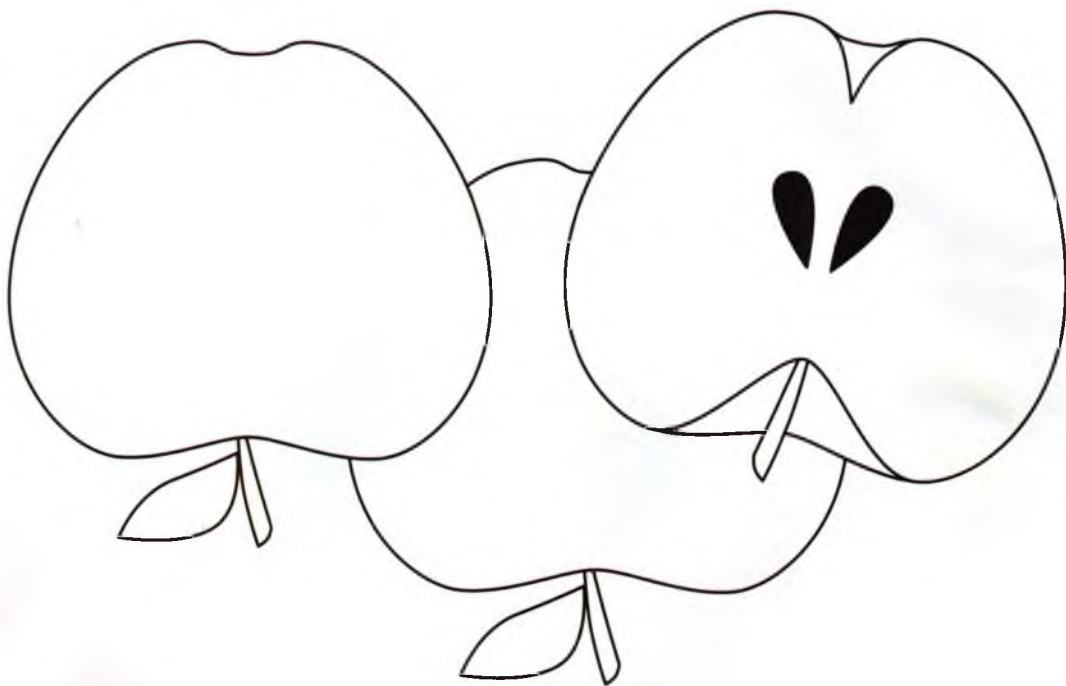

Sevimli sabzavotlaringizni chizing.

5

Olma rasmını chizamiz

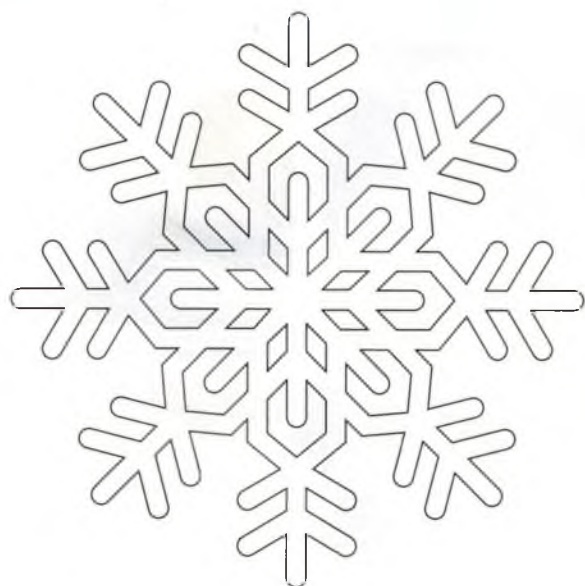

Olma

Qor parchasi

Qor parchasi rasmini chizamiz

6

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Sumalaklar manzarasi

Bu – qish. Qishda kunlar soviydi, qor yog'adi.
Tomlardagi suv muzlab, sumalakka aylanadi.

Qor parchalari raqsi rasmini chizamiz.

Qishki archa

Archa rasmini sachratish usulida chizamiz

7

1

2

3

4

5

6

7

8

9

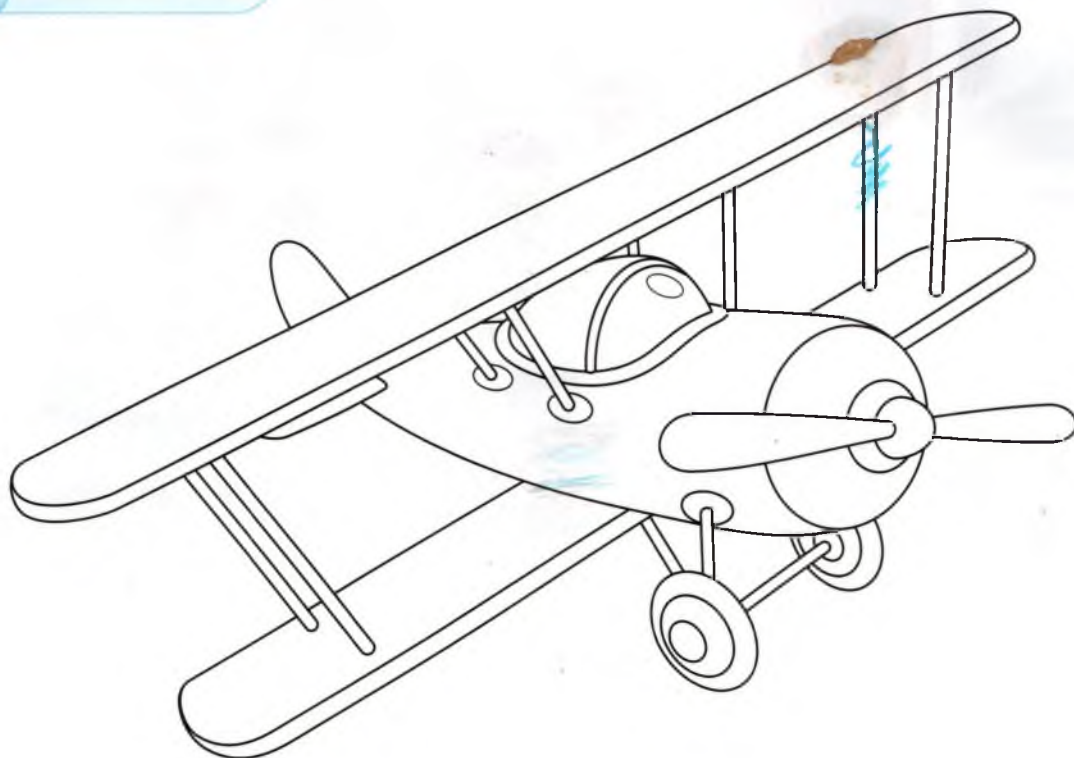
10

11

Samolyot

Vatan himoyachilari

O'g'il bolalar kelajakda Vatan himoyachisi bo'lishadi. Ko'pchilik o'g'il bolalar mashinalarni yaxshi ko'radilar. Keling, shablonga qarab mashina rasmini chizamiz.

1

2

3

4

5

6

O'rmon jonivorlari. Quyuncha

Quyuncha rasmini chizamiz

8

1

2

3

4

5

6

7

8

9

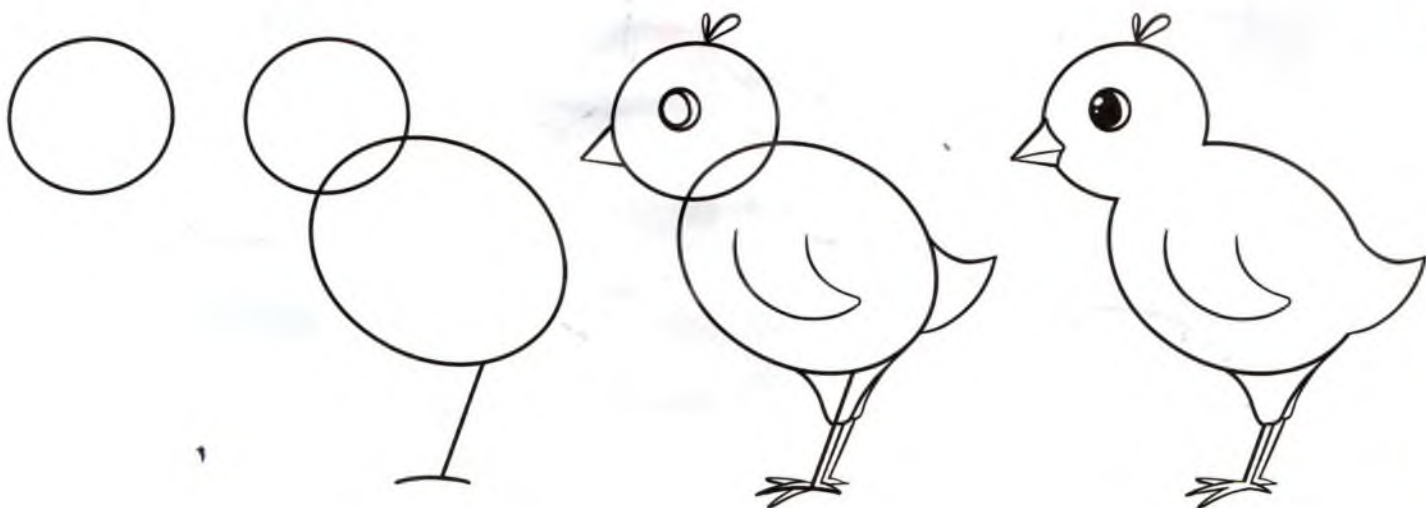
10

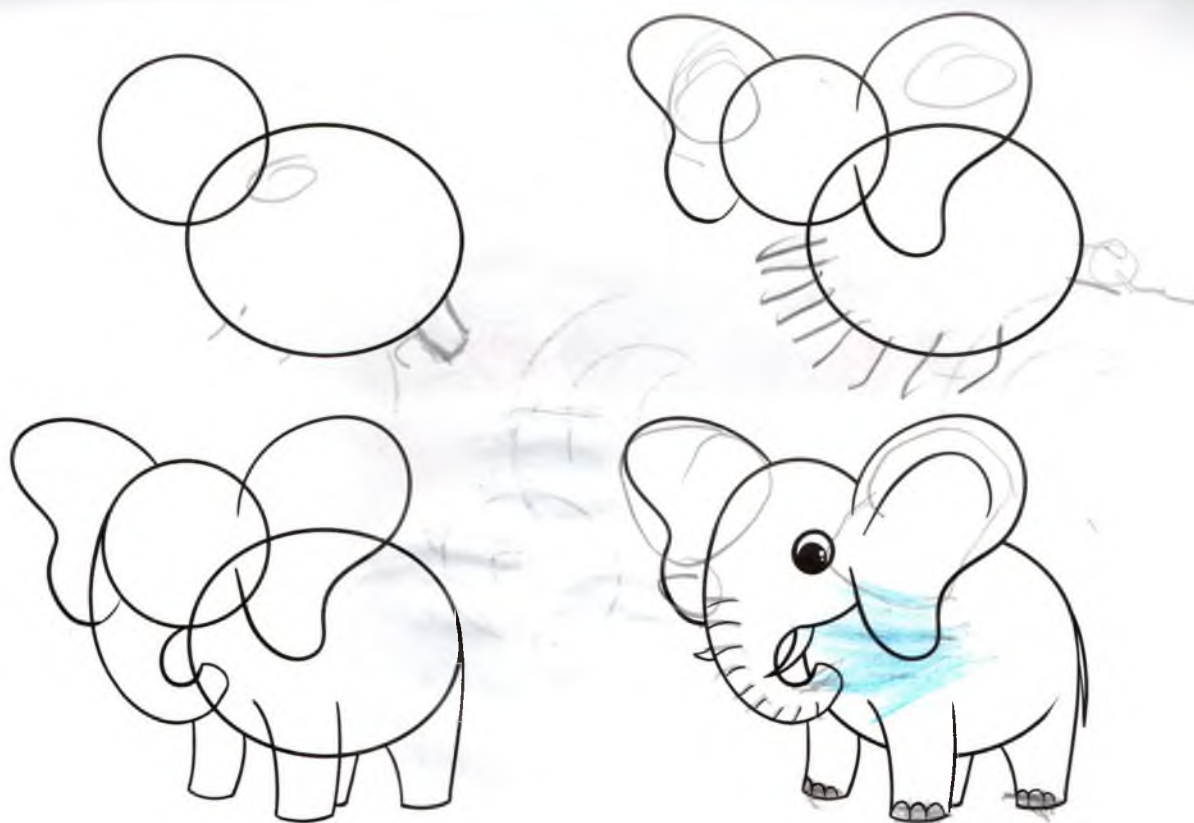
11

Ajoyib hayvonlar

Keling, jo'ja rasmini chizamiz.

Keling, fil rasmini chizamiz.

Gul solingan guldon

Guldondagi gul rasmini sachratish usulida chizamiz

9

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

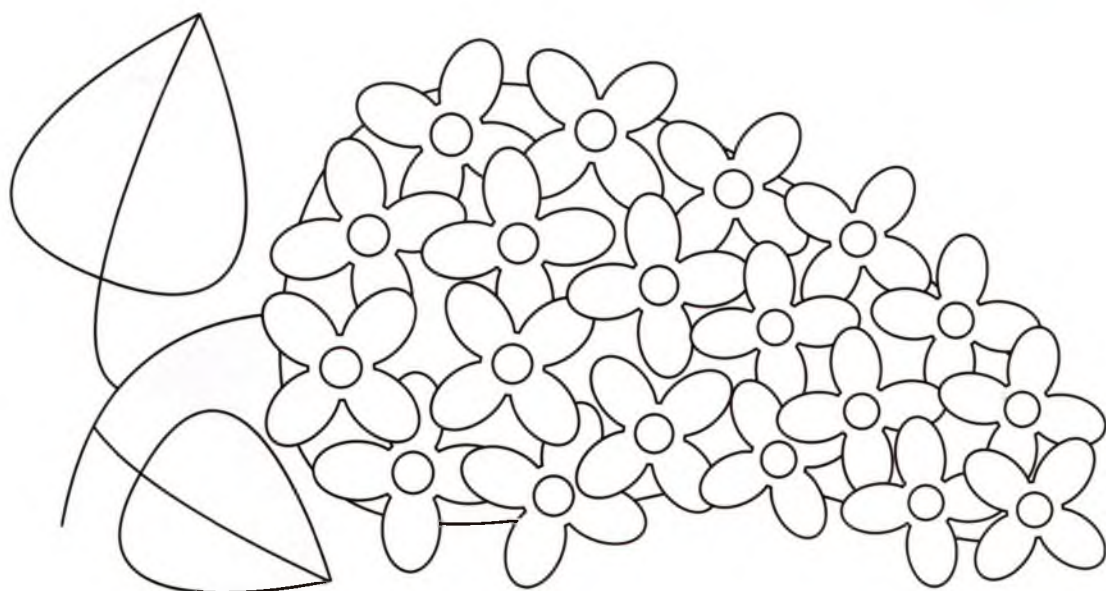
Sachratma

Tasvirlarga qarang. Shunga o'xshagan rasm chizishga harakat qiling.

Nastarin guli novdasi

Nastarin novdasi rasmini chizamiz

10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Bahor gullari

Mimoza

Bu gul mimoza deb ataladi. Mimoza quyoshdek yorqin gul.

Akvarel, paxtali tayoqchalar, qog'oz varag'ini oling.
Mimoza rasmini chizishga harakat qiling.

Navro'z – bahor bayrami

Navro'z bayrami 21-mart kuni nishonlanadi. Unda kun va tun tenglashadi. Tabiat sekin-asta uyg'ona boshlaydi.

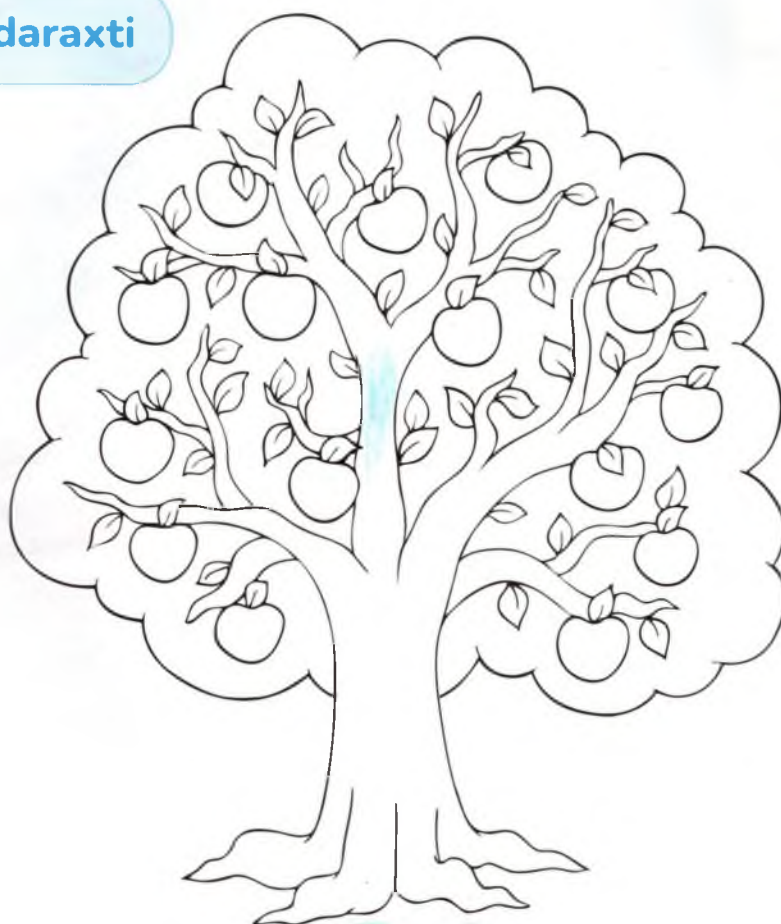

Navro'zni tasvirlaymiz

Olma daraxti

Olma daraxtini chizamiz

11

1

2

3

4

5

6

7

8

9

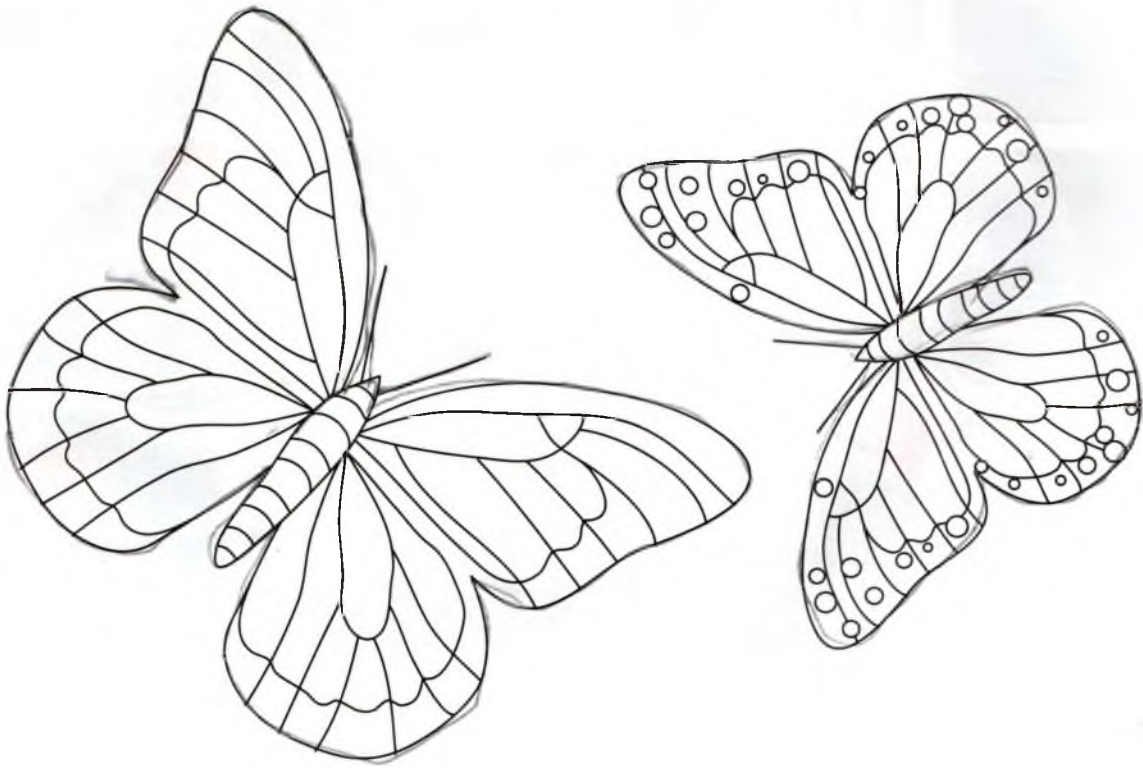
10

11

Rang-barang kapalaklar

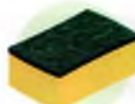
Kapalaklar rasmini chizamiz

12

Sponj yoki paxta bo'lakchasi yordamida rasm chizamiz

Sponj yoki paxta bo'lakchasi yordamida ko'p ajoyib rasmlar chizish mumkin.

G'ijimlangan qog'oz yordamida chizamiz

Siz g'ijim qog'oz yordamida rasm chizish mumkinligini bilasizmi? Darsimizda ushbu usulni sinab ko'ramiz.

Qoqio't rasmini chizamiz

13

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Monotipiya usuli. Kapalak

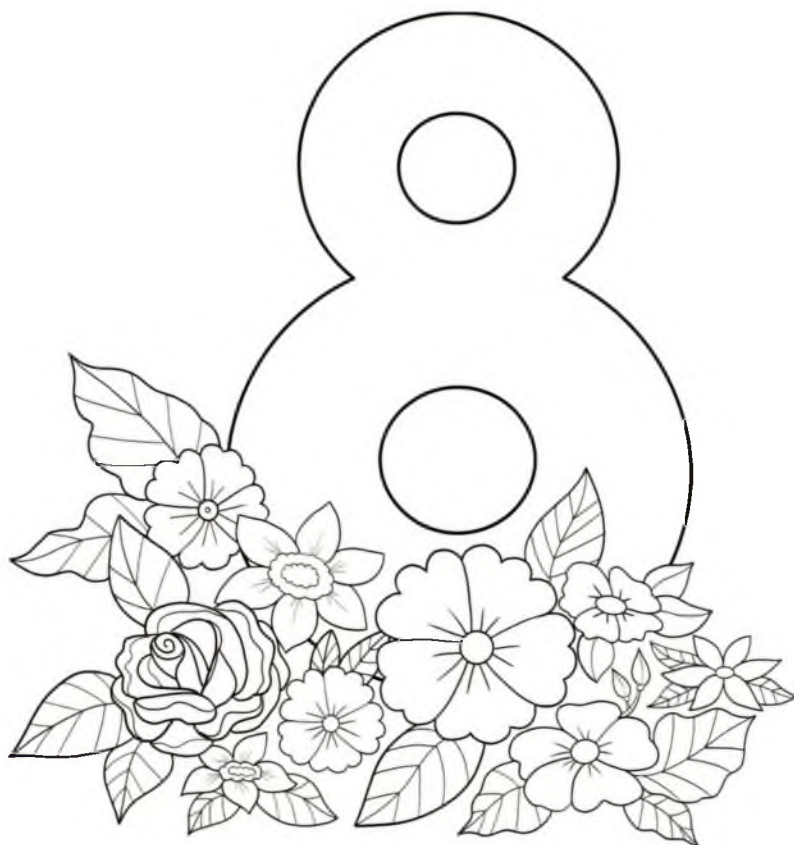
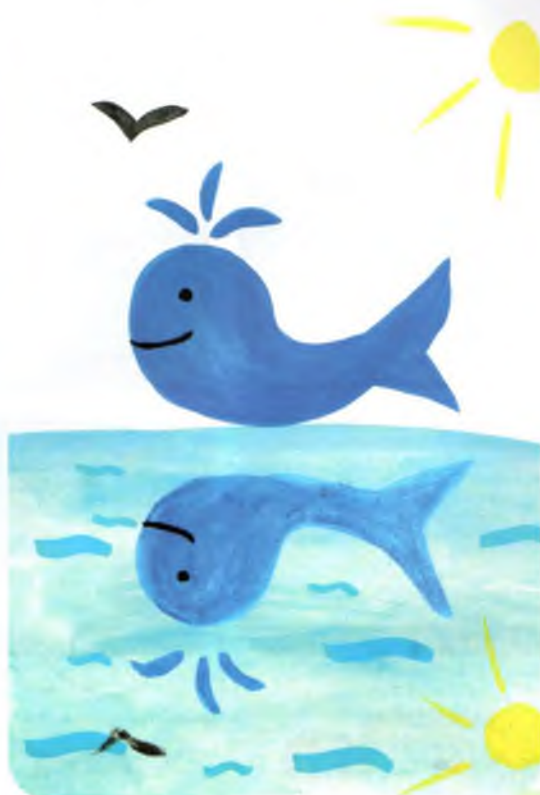
14

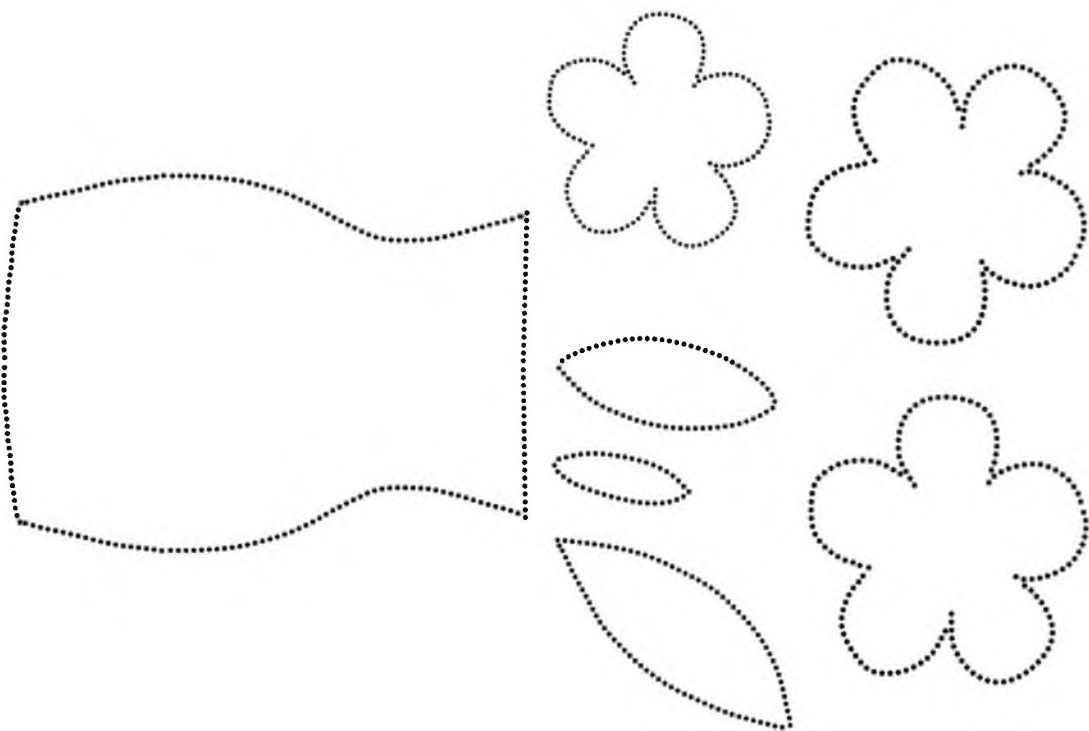

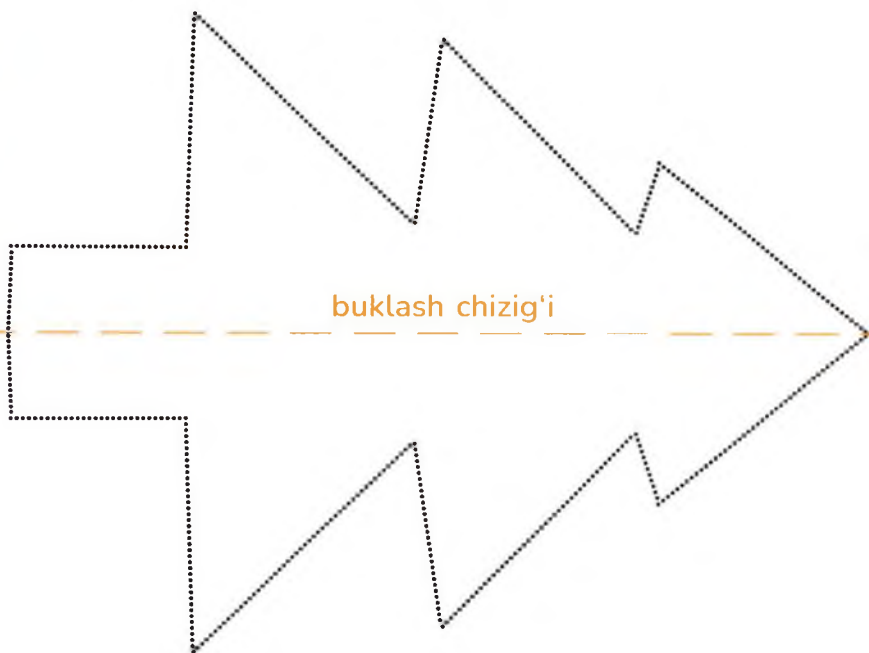

Monotipiya

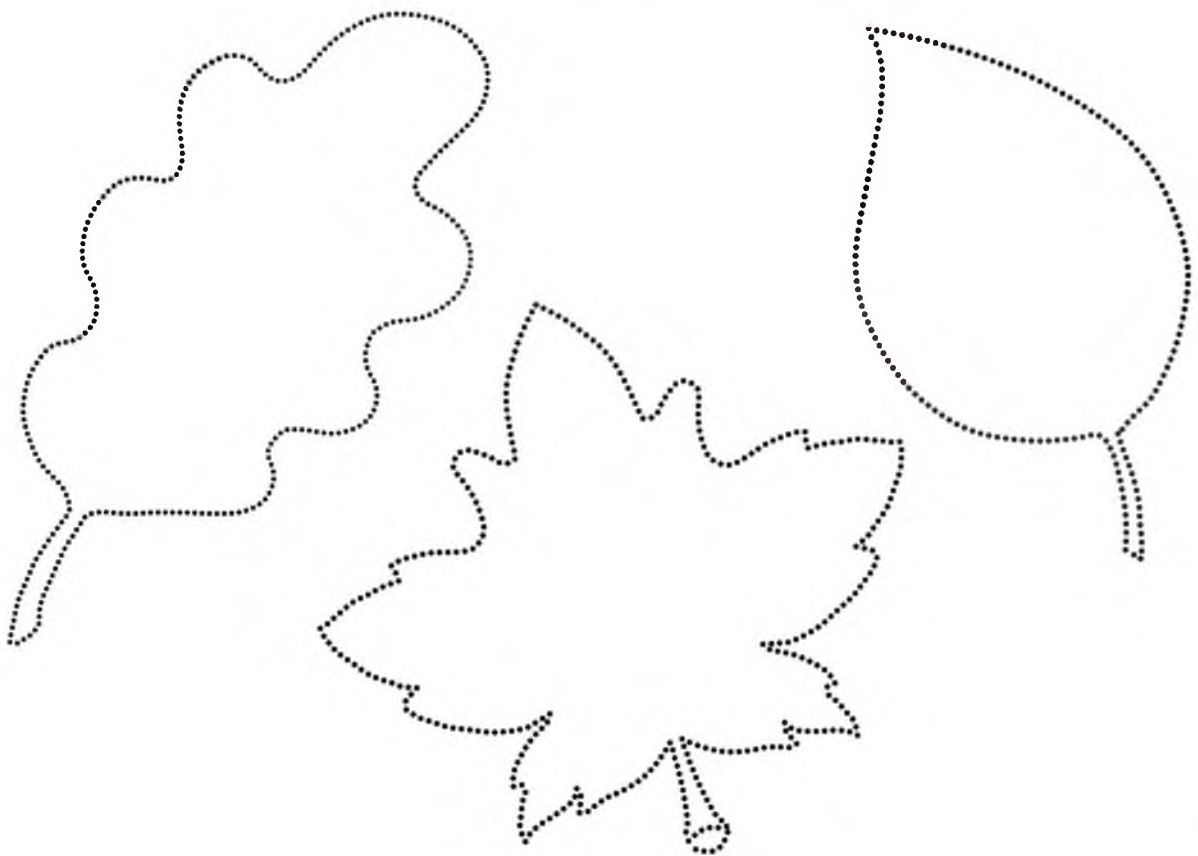
Monotipiya texnikasidan foydalanib, turli xil rasmlar chizish mumkin. Siz qanday rasmlar chiza olasiz?

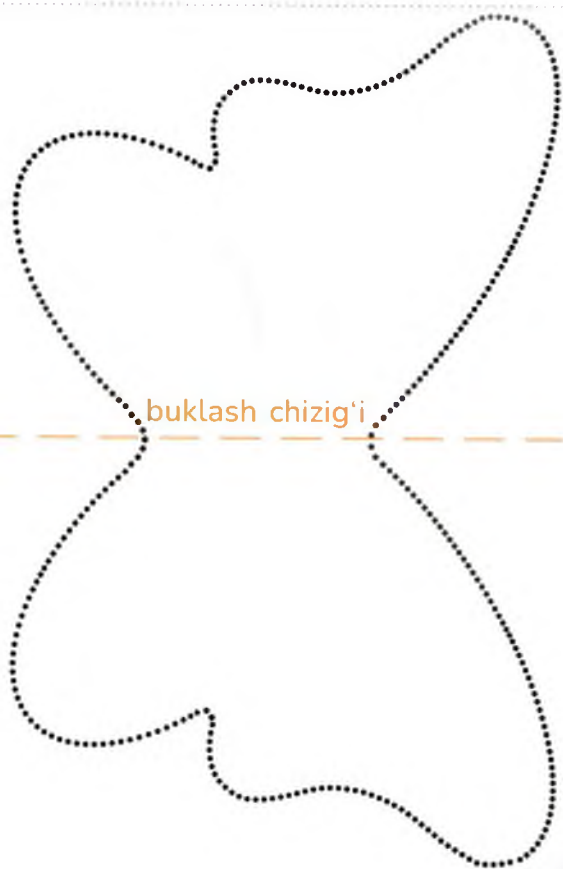

31st

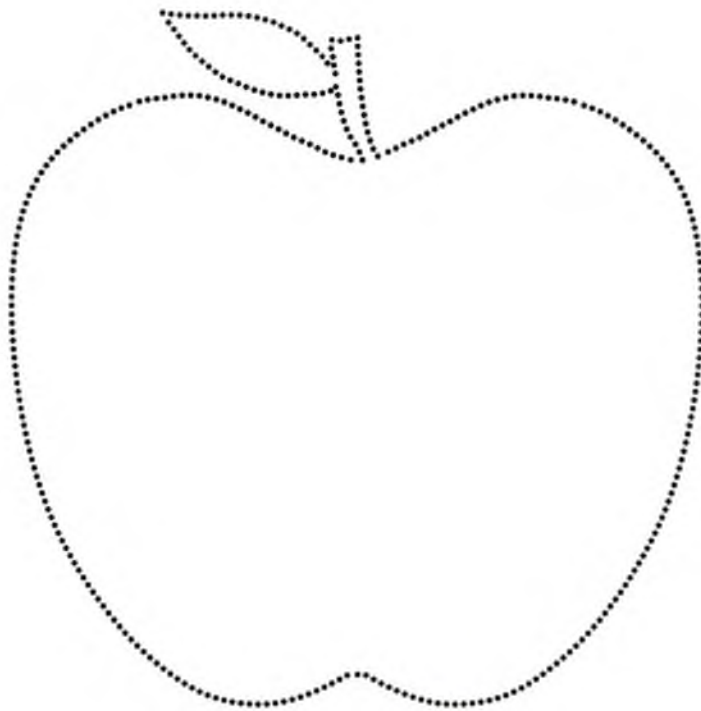
qalaret

buklash chizig'i

garet

Biz tasviriy san'at darslarida quyidagilarni o'rgandik:

- kuzgi barglar rasmini chizishni;
- kamalak rasmini chizishni;
- shtamp sifatida kuzgi barglardan foydalanishni;
- trafaretdan foydalanishni;
- sovun pufakchalari rasmini chizishni;
- sabzavotlar rasmini chizishni;
- qor parchalari rasmini chizishni;
- sachratish usulida chizishni;
- mashina rasmini chizishni;
- hayvonlar rasmini chizishni;
- gullar rasmini chizishni;
- sponj yoki paxta yordamida bo'yashni;
- g'ijim qog'oz yordamida chizishni;
- "monotipiya" texnikasida chizishni.

Kirish	3	Ajoyib hayvonlar	34
Tasviriy san'at nima?	5	Gul solingan guldona	36
O'lkamiz boyliklari	6	Guldondagi gul rasmini chizamiz	37
Kuzgi yaproqlar	8	Sachratma	38
Yaproqlar rasmini chizamiz	9	Nastarin guli novdasi	40
Kuzgi yaproqlarning to'kilishi	10	Nastarin novdasi rasmini chizamiz	41
Shtamplar bilan ishlaymiz	11	Bahor gullari	42
Kuzgi o'rmon	12	Mimoza	43
Kamalak	14	Navro'z – bahor bayrami	44
Sovun pufakchalari rasmini chizamiz	16	Navro'zni tasvirlaymiz	45
Hosil yig'im-terimi	18	Olma daraxti	46
Hosil rasmini chizamiz	19	Olma daraxtini chizamiz	47
Sabzavotlar	20	Rang-barang kapalaklar	48
Olma	22	Kapalaklar rasmini chizamiz	49
Olma rasmini chizamiz	23	Sponj yoki paxta bo'lakchasi	
Qor parchasi	24	yordamida rasm chizamiz	50
Qor parchasi rasmini chizamiz	25	G'ijimlangan qog'oz yordamida chizamiz	51
Sumalaklar manzarasi	26	Qoqio't	52
Qishki archa	28	Qoqio't rasmini chizamiz	53
Archa rasmini sachratish usulida chizamiz	29	Kapalak	54
Samolyot	30	Monotipiya. Kapalak	55
Vatan himoyachilari	31	Monotipiya	56
O'rmon jonivorlari. Quyuncha	32	Trafaretlar	57
Quyuncha rasmini chizamiz	33	Biz nimalarni o'rgandik	69

Kitobni asrang!

Kitob – insonning eng yaqin yordamchisi. Kompyuter va gadjetlar ishdan chiqishi mumkin, ammo kitob doim biz bilan birga bo'ladi. Kitob – bizning do'stimiz va ustozimiz hisoblanadi. Kitoblarni yaratish uchun ko'plab insonlar mehnat qiladilar. Biz ajdodlarimizning dono o'gitlarini kitoblar orqali o'rganamiz. Ular hayotda to'g'ri yo'lni tanlashimizda bizga yordam beradi. Agar kitobni asrab-avaylasak, u ko'plab insonlarga uzoq yillar xizmat qiladi.

Kitob bizni bilim va quvonchlar bilan limmo-lim o'zga bir tasavvurlar olamiga yetaklaydi. Vaqti kelganda u bizni Yer yuzidagi kichik hujayralardan tortib, okean hamda koinotda kechadigan turli voqea-hodisalar va ularning sirlaridan voqif qiladi.

Kitob bizni o'ylashga, fikr yuritishga va to'g'ri xulosa chiqarishga o'rgatadi.

Ismailova Ra'no Rustamovna

Tasviriy san'at

1-sinf

Umumiy o'rta ta'lim maktablari uchun darslik

"Novda Edutainment"
Toshkent – 2023

Muharrirlar
Badiiy muharrir
Musahhihlar
Rassom
Kompyuterda sahifalovchi

M. Mirsolihov, M. Azizova
A. Sobitov
M. Nishonbayeva
R. Ismailova
R. Mirakov

Nashriyot litsenziyasi AI №158. 01.07.2023-yilda original-maketdan
bosishga ruxsat etildi. Bichimi 60x84 1/8. Kegli 16 n/shponli.

"Arial" garniturasini. Ofset bosma usulida bosildi.

Mashinada yengil bo'rlangan (Machine Finished Coated) 80 g/m² qog'oz.

Shartli b.t. 9 Hisob-nashriyot t. 0,1.

Adadi 626 981 nusxa. Buyurtma raqami 23-238.

"O'zbekiston" NMIUda chop etildi.

